

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

НадраMonitor

**МОНІТОРИНГ ДОЗВІЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА
ЗМІН У РЕГУЛЮВАННІ ВИДОБУВНОЇ ГАЛУЗІ**

19 – 25 червня 2023 року

Підготовка даного аналітичного продукту стала можливою завдяки підтримці американського народу, наданій через Агентство США з міжнародного розвитку (USAID) у рамках проєкту “Прозорість Енергетичного Сектору”, який виконує ГО “ДІКСІ ГРУП”. Інформація, викладена в цьому дослідженні, є виключною відповідальністю ГО “ДІКСІ ГРУП” і за жодних обставин не може розглядатися як така, що відображає позицію USAID чи Уряду США.

© ГО «Діксі Груп», 2023 р.

Спеціальні дозволи на користування надрами

Протягом моніторингового періоду Державна служба геології та надр України [опублікувала](#) інформацію про **зупинення 10** спеціальних дозволів на користування надрами на підставі пункту 2 частини першої статті 57 Кодексу України про надра, а саме через відсутність інформації у ЄДР стосовно кінцевих бенефіціарних власників надрокористувачів. Зокрема, зупинено дію спецдозволів на розробку та видобування таких корисних копалин:

- *піску* на ділянках Південно-Східна та Східна на родовищі Сєверодонецьке у Луганській області;
- *крейди* на Шипиліському родовищі у Луганській області;
- *граносієриту* на родовищі Гранітне у Донецькій області;
- *доломіту мармуризованого* на Чертежській ділянці Полунського родовища у Закарпатській області;
- *мінеральної радонової води* на ділянці «Курортна» Немирівського родовища у Вінницькій області;
- *каоліну первинного* на Вербівському родовищі у Миколаївській області;
- *граносієніту* на родовищі Стрілецьке у Донецькій області;
- *суглинку, глини* на ділянці Північно-Східна Гончарівського родовища у Тернопільській області;
- *питних підземних вод* на водозаборі ТОВ «Хмизи-Сервіс» Хмизівського родовища у Рівненській області;
- *суглинку* на ділянці Старокодацька у Дніпропетровській області.

Законодавчі ініціативи

Міністерство енергетики України [опублікувало](#) до обговорення законопроект «Про внесення змін до Гірничого закону України щодо вдосконалення вимог до технічного переоснащення підприємств з видобутку вугілля, положень щодо фінансування аварійно-рятувальних служб та припинення діяльності гірничих підприємств, уточнення порядку забезпечення побутовим паливом».

Проектом закону пропонується внести наступні зміни до Гірничого закону України:

- не підлягає оцінці впливу на довкілля технічне переоснащення вибоїв (діючих та нових), що забезпечує підвищення техніко-економічних показників гірничих підприємств з видобутку вугілля (шахт) та є плановою діяльністю;

- дозволяється фінансування державних воєнізованих аварійно-рятувальних служб (формувань), що обслуговують гірничі підприємства, незалежно від форми власності в період їх будівництва, реконструкції, експлуатації, ліквідації або консервації, за рахунок коштів державного бюджету, коштів від надання додаткових платних послуг та з інших джерел, не заборонених законодавством;
- при зміні форми власності гірничого підприємства, передачі гірничого підприємства в оренду (концесію) або його повернення з оренди (концесії), особи, які мають право на безоплатне забезпечення вугіллям на побутові потреби та працюють (пропрацювали, вийшли на пенсію) на такому підприємстві, забезпечуються побутовим паливом таким гірничим підприємством.

Комітет Верховної Ради України з питань екологічної політики та природокористування розглянув підготовлений до другого читання законопроект № 8410 від 01.02.2023 р. «Про внесення змін до Закону України «Про оцінку впливу на довкілля».

На засіданні Комітету розглянуто 158 пропозицій та поправок, що надійшли від народних депутатів України, підкомітету з питань охорони і раціонального використання водних ресурсів та державного моніторингу навколишнього природного середовища. Рекомендовано прийняти законопроект у другому читанні та в цілому. Разом з тим, текст проєкту до другого читання ще не опубліковано.

Аналіз тексту законопроекту до першого читання див. у випуску НадраMonitor за 30 січня – 5 лютого 2023 року.

Інші новини уряду, ЦОВВ, компаній

НАК «Нафтогаз України», уряд та Європейський банк реконструкції та розвитку (ЄБРР) підписали меморандум, основною метою якого є декарбонізація, створення стратегічних запасів газу. Для виконання цілей меморандуму, ЄБРР надасть фінансування у розмірі 200 млн євро. За повідомленням НАК «Нафтогаз України», документ передбачає:

- створення стратегічних запасів газу, важливих для енергетичної безпеки України та сталого проходження двох наступних опалювальних сезонів;
- реалізації проєктів із декарбонізації та скорочення викидів метану;

- залучення донорської підтримки для впровадження відповідних заходів і програм;
- розвиток енергоефективності.

НАК «Нафтогаз України» та ще п'ять компаній Групи Нафтогаз [подали](#) клопотання до Окружного суду США Округу Колумбія про підтвердження рішення Арбітражного трибуналу при Постійній палаті Третейського суду в Гаазі, яке зобов'язало росію сплатити 5 млрд дол. США (включно з відсотками) компенсації за збитки та втрачене майно «Нафтогазу» в Криму. Метою звернення є домогтися примусово виконання рішення про стягнення коштів на території тих держав, де знаходяться активи рф.

Бюро економічної безпеки України [арештувало](#) корпоративні права чотирьох підприємств - надрокористувачів, власниками яких є підсанкційні особи та громадянин російської федерації. Загальна вартість арештованих активів становить понад 13 млн грн. Надрокористувачі мали спеціальні дозволи на користування надрами та видобували пісок і граніт на території Житомирської та Київської областей, які потім перепродувалися підконтрольним підприємствам за заниженою вартістю, внаслідок чого занижувалась сума рентної плати за користування надрами. Також детективи БЕБ встановили, що підприємства-надрокористувачі здійснили експорт видобутих корисних копалин до рф загальною вартістю 62 млн грн.

НАК «Нафтогаз України» [повідомив](#), що за період січня-травня 2023 року група компаній сплатила до державного бюджету податків на суму 43 млрд грн, а у травні податкові платежі склали 9 млрд грн. Які саме податки було сплачено, у компанії не уточнили.

Фонд державного майна України [повідомив](#), що допоміг СБУ та Генпрокуратурі провести спецоперацію з метою припинення постачання титанової сировини для виробництва російської військової техніки. А саме, до повномасштабного вторгнення російський олігарх Михайло Шелков через Демурінський гірничо-збагачувальний комбінат у Дніпропетровській області постачав сировину для виробництва високоякісного титану до рф, який у подальшому використовувався для виробництва ракет «Калібр».

В рамках Конференції з питань відновлення України (URC23) у Лондоні 21-22 червня 2023 року відбулися події, що стосуються надрокористування:

- в панельній дискусії «Природні ресурси: видобування та переробка критичних мінералів» голова Державної служби геології та надр України Роман Опімах [заявив](#), що Україна пропонує широкий спектр можливостей у видобувній галузі. Зокрема, мова йде про близько 100 проектів з розробки десяти найважливіших корисних копалин для потреб ЄС – ільменіт, рутил, циркон, літій, графіт, нікель, берилій, рідкоземельні елементи, поліметал, цинк. Було [презентовано](#) інвестиційні можливості з видобутку критичних корисних копалин;
- в рамках сайд-івенту Роман Опімах [презентував](#) інвестиційні можливості України в частині розробки об'єктів з покладами критичних корисних копалин компаніям-учасникам Німецької східної бізнес-асоціації, що працює при Федерації німецької промисловості. Сторони обговорили перспективи співпраці України та Німеччини в галузі розробки українських надр, законодавчі умови та шляхи виходу німецьких видобувних компаній на український ринок. Окрім цього, обговорили страхування інвестиційних ризиків у воєнний час. Регіональний директор департаменту Східної Європи асоціації Стефан Кегебайн повідомив, що німецький уряд уже впроваджує страхування інвестицій від військових загроз в Україні. Сторони домовилися про подальші зустрічі стосовно спільних інвестиційних проектів;
- Міністр енергетики України Герман Галущенко [провів](#) зустріч з Тімом Гітцелем, президентом та головним виконавчим директором канадської компанії САМЕСО, що є одним з найбільших виробників урану. Сторони домовилися щодо направлення до України групи канадських фахівців, які долучаться до аналізу ситуації в українській урановій галузі і допоможуть напрацювати рішення для її розвитку.

Фонд державного майна України [виставив](#) на аукціон єдиний майновий комплекс державного підприємства «Житомирторф», до складу якого входить дочірнє підприємство «Олевськторф» та відокремлений структурний підрозділ – Озерянський торфозавод. За [даними](#) інформаційного агентства Надра.інфо, останній діючий спецдозвіл анульовано у судовому порядку у квітня 2023 року. «Житомирторф» має кредиторську заборгованість на суму близько 34,6 млн грн. Аукціон відбудеться 7 липня 2023 року, стартова ціна лоту становить 7 685 600 грн. Окрім цього, [продовжується](#) прийом заявок на аукціон з продажу ДП «Рівнеторф».